

Наукові перспективи

Видавнича група

ВІСНИК науки та
освіти
ISSN 2786-6165 (online)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and Education

№ 11(17) 2023

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 11(17) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 11(17) 2023

Kiev – 2023

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»:
журнал. 2023. № 11(17) 2023. С. 1509

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 01.12.2023, № 1/12-23)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталя Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчін Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матіяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)

- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любова Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмайльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмайльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шеремет Інєса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Krasnyuk M.T., Krasniuk S.O., Goncharenko S.M., Roienko L.V., Denysenko V.M., Liubymova N.V.**
*Features, problems and prospects of the application of deep machine learning in linguistics.....*19
- Kryvoruchko T.V.**
*Strategies of communicative and pragmatic influence in politicians' speeches.....*35
- Баранова І.С.**
*Англійські неологізми сфери інформаційних технологій та інновацій та особливості їх перекладу українською мовою.....*51
- Белінська І.Д., Паничок Т.Я.**
*Істина у поетично-теологічному дискурсі Вільяма Блейка та шляхи її відтворення в українському перекладі.....*59
- Боклах Д.Ю., Гончарук В.А., Касаткін О.С.**
*Аналіз впливу літературних текстів на формування і вираження ідентичності: національну, культурну та особисту.....*71
- Бондаренко О.О.**
*Вербальні засоби сугестивного впливу в сучасних медіатекстах.....*84
- Василенко О.В., Пілішек С.О., Єрмакова Н.М., Мединська А.В., Яценко І.В.**
*Лінгвістична економія в англійській мові.....*99
- Венгринович А.А., Венгринович Н.Р., Косило Н.В.**
*Взаємозв'язок лексикографії та лінгвістичних досліджень: здобутки та перспективи.....*112
- Вихор В.Г., Медвідь Н.С.**
*Лексико-дериваційна структура сучасного українського художнього тексту.....*126

Гончаренко А.В.135 <i>З історії назви гóрод в українській мові.....</i>	135
Горюнова М.М., Погорєлова Т.Ф. <i>Особливості навчання англomовній професійній термінології студентів немовних закладів вищої освіти.....</i>	148
Закрасіна Г.В., Катеруша О.В., Безцінна Ж.П. <i>Когнітивна лінгвістика у контексті перекладу: аналіз взаємозв'язку між мовленнєвими структурами оригіналу та перекладу.....</i>	158
Залевська О.М., Соловей О.В. <i>Альтернативна історія в творчості Василя Кожелянка.....</i>	171
Зарудняк Н.І., Лопушан Т.В. <i>Образи русалок у сюжеті «лісової пісні» Лесі Українки: традиції і новаторство.....</i>	180
Іванова І.Л., Сазанова Л.С. <i>Особливості формування іншомовної аудитивної компетентності здобувачів вищої освіти.....</i>	195
Колесніченко О.Л. <i>Концепт універ / універ у мовній картині світу сучасного студента.....</i>	209
Кузьменко Н.В. <i>Особливості відтворення парантези як синтаксичного явища.....</i>	218
Липка С.І., Любко К.І., Шацька Г.М. <i>Структурно-семантичні характеристики лексико- фразеологічних засобів вербалізації концептуальної опозиції angst-mut в сучасній німецькій мові (на основі аналізу словникових дефініцій та публіцистичних текстів).....</i>	230
Лозинська Л.Ф., Мартинова Т.І. <i>Лексико-семантичні особливості помилок у процесі перекладу.....</i>	246
Мишко С.А., Лізак К.М., Мишко А.В. <i>Багатомовність у США.....</i>	255

Наумова Т.М., Щепка О.А.

*Метафоричність у художніх творах російської та польської літератури: пошук еквівалента в українському перекладі.....*265

Огарєнко Т.А.

*Складені присудки як структурно-семантичні компоненти в поезіях Ліни Костенко.....*277

Осіпчук Н.В., Весоловський О.В.

*Лексико-семантичні помилки у процесі перекладу.....*289

Панченко О.І., Вотінцева М.Л.

*Емфаза та її різновиди в англійській мові (на матеріалі творів Дж. Остен).....*299

Пастирська І.Я., Павленко О.В., Дем'янюк Н.О.

*Формування та тенденції девелопінгу нових жанрів інтернет-змі.....*310

Пена Л.І.

*Курс «Українське термінознавство: історія, стан, перспективи» у формуванні майбутніх філологів.....*323

Ришкова А.В.

*Реалізація зооморфної метафори у німецьких композитних найменуваннях осіб.....*337

Тичініна А.Р.

*Реінтерпретація: рецепція пандемії у часи війни (особливості сприйняття «декамерону» Дж. Бокаччо сучасними студентами).....*347

Ткаченко Н.Д.

*Провокаційна вікова та гендерна семантика у казці Л. Керролла «Пригоди Аліси в країні чудес».....*363

Ускова Т.О., Баласанян О.Д.

*Концептуальна метафора у перекладі (на матеріалі промов Д. Трампа).....*377

Цимбал Н.А., Коваленко О.В.

*Каламбур як стилістичний засіб в англomовних медійних текстах.....*388

Чорноус О.В. <i>Емоційне ставлення до антропонімів.....</i>	402
Чухно Т.В., Федькова І.А., Ігнатенко І.П. <i>Вплив когнітивних аспектів на вибір перекладацьких рішень у контексті мовленнєвих структур.....</i>	410
Шаргай І.Є., Жук С.А. <i>Міфоніми як складова частина ідіостилю м.коцюбинського в оригіналі і перекладі французькою мовою: порівняльний аспект .....</i>	424

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Cherkun I.A. <i>Methodological skills of tactical training instructors: theory, experience and practice.....</i>	434
Havran M.I., Shayner H.I. <i>International academic mobility of students in a globalized society: challenges and perspectives.....</i>	447
Misiak Yu.V. <i>Theoretical substantiation of the model of education of a responsible attitude in future primary school teachers to the design of a safe educational environment.....</i>	459
Puhachova K.S. <i>Transforming education with artificial intelligence: challenges, opportunities, and future directions.....</i>	475
Umanets V.O., Podlisovskyi V.V. <i>Linguistic and cultural competence of future specialists in economic specialties in the context of an activity-based approach.....</i>	485
Антонець Н.Б. <i>Музично-драматична школа Миколи Лисенка у вимірі становлення національної освіти в Україні: напередодні 120-річчя створення.....</i>	496
Богута В.М., Павленко Ю.Г. <i>індивідуальна освітня траєкторія учня початкових класів в особистісному освітньому середовищі НУШ.....</i>	510

Борисова Т.М.

*Методика навчання учнів основам формування власного модного стилю як складової самообслуговування.....*520

Боса В.П.

*Компетентнісно-середовищні засади процесу формування професійної компетентності майбутніх філологів засобами інформаційних технологій.....*533

Василиків І.Б.

*Дистанційна освіта у початковій школі: проблеми та можливості.....*546

Вдовенко В.В., Мойсеєнко І.М., Марціновська І.П.

*Особливості навчання дітей з аутизмом: педагогічний вимір.....*557

Винничук О.Т., Добровольський В.М.

*Педагогічна технологія формування культури професійного спілкування фахівців у сфері фізичної культури.....*571

Гадяк І.В., Байгуш Ю.В.

*Методи активізації навчальної діяльності у фармацевтів, як здобувачів вищої освіти.....*584

Голубка О.В., Большакова Г.М., Мінухін В.В., Частій Т.В., Кучма І.Ю., Шевченко Ю.В.

*До 100 – ліття кафедри мікробіології, бактеріології, вірусології та мікології навчально - наукового медичного інституту національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут". Минуле і сьогодення.....*596

Гоцинець І.Л., Андрищак О.В.

*Використання методу фоніксів у процесі розвитку іншомовних навичок читання.....*613

Гречановська О.В.

*Діяльнісний підхід як методологічна основа ефективного впровадження інтерактивних технологій навчання в освітній процес ЗВО.....*627

Гришко С.В., Прохорова Л.А., Непша О.В., Зав'ялова Т.В.

*Особистісно-орієнтоване навчання майбутніх вчителів географії як умова формування їх професійної компетентності.....*639

- Гулько Т.Ю., Косяк О.В.**
*Професіоналізація майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту на засадах синергетичного підходу.....*651
- Дегтяренко М.О.**
*Рівень залучення студентів до онлайн-навчання на прикладі занять англомовного наукового гуртка «english for science».....*662
- Дзевицька Л.С., Кравець Л.М., Слипанюк О.В.**
*Тенденції розвитку вищої освіти України та держав ЄС: порівняльний аналіз.....*669
- Дідух І.Я., Комар І.В., Петришин Р.А.**
*Соціальна підтримка студентської молоді в Україні в умовах війни.....*680
- Дроздова В.В., Рудніцька К.В.**
*Зміст мовної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій.....*691
- Дудник Є.І.**
*Інновації в методиках викладання музики як ключ до розвитку творчого мислення в сучасній педагогіці.....*705
- Кабацька О.В., Шамшин О.П., Подковиріфф Нанушка
Татьяна Соня**
*Використання технологій штучного інтелекту в процесі навчання і викладання у вищій освіті.....*719
- Клос Л.Є.**
*Соціальна робота у сфері здоров'я в Україні в умовах війни як інструмент соціальної інклюзії.....*736
- Козак Т.В., Горяшина Д.І.**
*Сенсорний розвиток дітей дошкільного віку: теорія і практика.....*751
- Козак Т.В., Єськова Т.Л.**
*Розвиток творчого потенціалу дітей дошкільного віку засобами нетрадиційних технік малювання.....*759
- Козубцов І.М., Данилюк І.А., Краснобокий А.В., Вороня С.М.**
*Перспективи використання технологій віртуальної реальності у процесі підготовки військових фахівців (тактичного рівня військової освіти) за сумісними стандартами НАТО.....*770

УДК 811.111`276(073)+378:37.09

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)-662-668](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17)-662-668)

Дегтяренко Марина Олексіївна кандидат філологічних наук, викладач, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», проспект Берестейський, 37, м. Київ, 03056, тел.: (044) 204-85-37, <https://orcid.org/0000-0002-9877-8106>

РІВЕНЬ ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ЗАНЯТЬ АНГЛОМОВНОГО НАУКОВОГО ГУРТКА «ENGLISH FOR SCIENCE»

Анотація. За останні роки впровадження дистанційного навчання в українських вищих навчальних закладах студенти онлайн-дисциплін ізольовані, можуть втрачати інтерес до навчання і, як наслідок, це призводить до зниження ефективності навчання. Незважаючи на те, що впровадження дистанційного навчання відкриває нові можливості з використання сучасних технологій і засобів взаємодії між учасниками освітнього процесу, дає змогу студентам здобувати знання і навички на відстані, використовуючи світові онлайн-ресурси, така форма взаємодії передбачає підбір і своєчасну зміну підходів до навчання та викладання, які повинні дозволяти викладачу виявляти проблеми здобувачів з онлайн-контентом на ранніх етапах, знаходити їхнє вирішення та отримувати своєчасний зворотний зв'язок, необхідний для результативного онлайн-навчання у подальшому.

На базі англomовного гуртка наукового спрямування «English for Science» другий рік поспіль проводиться опитування серед його учасників, що включає оцінку їхнього рівня умінь і навичок з англійської мови та можливих труднощів і пропозицій щодо формування змісту і наповнення силабусу на наступний навчальний рік. «English for Science» був створений з метою залучення студентів до академічного дискурсу через обговорення, участь в онлайн-конференціях, написання наукових робіт, подання заявок на стипендії, гранти, а також подання фахових статей англійською мовою. Взаємодія учасників гуртка між собою та інструктором вимірювалася шляхом аналізу їхнього залучення до навчання через відвідуваність і відгуки. Наприкінці 2021–2022 н.р. та 2022–2023 н.р. студенти пройшли анонімне онлайн-анкетування. Метою цих опитувань було вимірювання рівня залучення студентів до онлайн-навчання на основі їхньої

навчально-наукової діяльності англійською мовою на заняттях наукового англійського гуртка «English for Science», що проводився щомісяця на базі кафедри англійської мови технічного спрямування №2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Отримані дані було підраховано та проаналізовано та викладено у цій статті.

Ключові слова: онлайн-навчання, залучення студентів, англійська мова, англomовний гурток, науковий дискурс, «English for Science», анонімне опитування

Degtiarenko Maryna Oleksiivna Candidate of Philological Sciences, Lecturer, National Technical University of Ukraine 'Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute', Beresteiskyi Ave., 37, Kyiv, 03056, tel.: (044) 204-85-37, <https://orcid.org/0000-0002-9877-8106>

STUDENT CONNECTEDNESS SCALE IN THE ONLINE CLASSES OF THE SCIENTIFIC ENGLISH CLUB 'ENGLISH FOR SCIENCE'

Abstract. In recent years of the introduction of distance learning in the Ukrainian higher educational establishments, it is believed students in online courses tend to be isolated, lose interest in studies and, as a result, the efficiency of studying can decrease. Despite the fact that the introduction of distance learning develops new opportunities for the use of modern technologies and means of interaction between the participants of the educational process, enables students to acquire knowledge and skills at a distance, using global online resources, this form of interaction also involves the selection and timely change of the approaches to learning and teaching, that should enable the lecturer to identify learners' problems with online content early, find solutions to them, and receive the timely feedback that is necessary for effective online learning in the future.

For the second consecutive year, a survey among the students, participants of the scientific English club 'English for Science', has been conducted. It includes an assessment of their level of English language abilities and skills and possible difficulties and suggestions for the formation of the content of the syllabus for the next academic year. 'English for Science' has been created to engage students into academic discourse through discussion, participating at online conferences, writing papers, applying for scholarships, and submitting articles in English. Online connectedness of the learners and the instructor has been measured by analysing their engagement

in studying through their attendance and feedback. At the end of the 2021–2022 and 2022–2023 academic years, the students passed the anonymous online questionnaire. The purpose of these surveys has been to measure the students' online connectedness scale based on their online engagement in the classes of the scientific English club 'English for Science', which is held monthly at the Department of English for Engineering No. 2 at the National Technical University of Ukraine 'Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute'. The achieved data is calculated and analysed in this article.

Keywords: online learning, student connectedness, English language, English club, scientific discourse, "English for Science", anonymous survey

Постановка проблеми. Починаючи з 2020 року, освітній процес у вищих навчальних закладах України проводиться із використанням технологій дистанційного навчання. Впродовж навчального року форма організації освітнього процесу також може змінюватися у межах синхронної та асинхронної форм. Така ситуація вимагає, щоб викладач докладав більше уваги та енергії для сприяння взаємодії між здобувачами освітнього процесу. На онлайн-заняттях існує реальний потенціал для ізоляції та відмежування, і інструктор повинен спланувати навчальний час таким чином, щоб уникнути цього [1, С. 63]. Для вирішення можливих труднощів має бути підтримано безперервний зворотний зв'язок між учасниками навчального процесу, проведено аналіз ситуації, що склалася, та запроваджено ефективні рішення для подолання труднощів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливі аспекти формування онлайн-залученості студентів були проаналізовані у роботах таких дослідників: С'юзен Янг і Мері Еліс Брюс «Classroom Community and Student Engagement in Online Resources» (2011) [2], Доріс Боліреп і Феті Айнен «Development and validation of the Online Student Connectedness Scale» (2012) [3], Емі Каталано «Measurements in Distance Education A Compendium of Instruments, Scales, and Measures for Evaluating Online Learning» (2018) [4], Мурат Полат «Analysis of Multiple-choice versus Open-ended Questions in Language Tests According to Different Cognitive Domain Levels» (2020) [5]. Також було враховано роботи українських дослідників: Олесі Канюк «Науково-педагогічні аспекти викладання англійської мови у вищій школі в умовах дистанційного навчання» та Віти Безлюдної і Ольги Свиридюк «Практика змішаного навчання при викладанні іноземної мови у ЗВО Великобританії» [6] і ін. Однак запропоновані роботи не описують

специфіку навчального процесу в Україні повною мірою та не беруть до уваги англomовну наукову спільноту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Тому у цій статті представлено структуру та зміст анонімного опитування серед студентів усіх років навчання на базі наукового англomовного гуртка «English for Science» за останні два роки його модерування. Отримані результати систематизовані і вивчені. Метою статті є дослідження особливостей рівня залучення студентів до онлайн-навчання на прикладі занять англomовного наукового гуртка «English for Science» задля вдосконалення змісту і наповнення освітнього процесу у подальшому.

Виклад основного матеріалу. Методи, використані у дослідженні, дозволяють виміряти інтерес студентів до онлайн-навчання у відсотковому співвідношенні на основі анкети та журналу присутності протягом років [4, С. 31].

1. Журнал відвідування. У 2021–2022 н.р. і 2022–2023 н.р. проведено 20 занять із використанням технологій дистанційного навчання. За цей період до онлайн-гуртка записалося 148 студентів. Проаналізовані підрахунки присутності/відсутності студентів показали, що 40,6% відвідували заняття кожену сесію (60 студентів), 29,7% відвідували половину сесій (44 студенти), 23,6% відвідували кожену третю сесію (35 студентів), тоді як 6% учні відвідали випадково (9 студентів).

2. Анонімне опитування («English for Science. Feedback») містило 10 запитань з чотирма категоріями. Ці категорії окреслюють такі фактори, як: емоційний стан (бажання вчитися, задоволення від курсу), відвідування (участь в онлайн-зустрічах), знання, уміння і навички (виконання поставлених завдань) і продуктивність (участь у конференціях, подання доповідей). Всього в опитуванні взяли участь 98 студентів (66,2% від усіх, хто брав участь у роботі гуртка з початку 2021–2022 навчального року).

Запитання 1–3 і 10 спрямовані на оцінку емоційного стану здобувачів освіти. Запитання 1–3 сформульовані таким чином: «Наскільки Ви задоволені дистанційним навчанням, порівняно з офлайн-навчанням?», «Оцініть наскільки Ви задоволені онлайн-курсом «English for Science»», «Оцініть, наскільки важливою є академічна англійська для Вас». Питання оцінюються за десятибальною шкалою від «зовсім не важливо»/«зовсім не задоволений/а» до «дуже важливо для мене»/«дуже задоволений/а». Питання 10 є відкритим, де студенти можуть залишити особистий коментар до курсу. На Запитання 1 78,1%

респондентів обрали «дуже задоволений/а», 21,9% відповіли «цілком задоволений/а» і вище. На Запитання 2 51% респондентів обрали відповідь «дуже задоволений/а», 49% вибрали «достатньо задоволений/а» і вище. На запитання 3 75% студентів відповіли «дуже важливо для мене», а 25% вибрали відповідь «важливо». На Запитання 10 відповіли 62,5% студентів, які взяли участь в опитуванні. Більшість високо оцінили онлайн-сесії англomовного онлайн-гуртка, порадивши щороку оновлювати теми, щоб брати участь наступного навчального року.

Запитання 4 сформульоване так: «З якою частотністю Ви відвідували заняття англomовного гуртка наукового спрямування «English for Science»?». Запитання 4 – це запитання множинного вибору, де студенту пропонується обрати лише одну відповідь із запропонованих чотирьох варіантів: «Відвідував заняття кожного сеансу», «Відвідував половину занять», «Відвідував менше половини занять» і «Відвідував одне або декілька занять». Відповіді учасників гуртка можна зіставити із даними журналу відвідуваності студентів. Мета цього запитання полягає у усвідомленні студентів себе учасниками навчального процесу, розумінні необхідності відвідування даних заходів надалі. Отримані результати близькі до показників першого використаного інструменту «1. Журнал відвідування», і розбіжність становить 3-5%. Це, у свою чергу, може свідчити про високий рівень мотивації студентів.

Запитання 5–7 спрямовані на оцінювання знань, умінь і навичок учасників англomовного наукового онлайн-гуртка. Запитання 5 сформульоване таким чином: «Як ви оцінюєте свій рівень володіння англійською мовою?» Це запитання з множинним вибором, що передбачає наявність одної відповіді і містить такі варіанти: «Початківець (A1)» (0%), «Нижчий за середній (A2)» (0%), «Середній (B1)» (40,5%), «Вище за середній (B2)» (50%), «Просунутий (C1)» (9,5%), «Досконалий (C2)» (0%) [7]. Запитання 6: «Які навички є вашими сильними сторонами?» – це також запитання з множинним вибором, проте воно передбачає декілька варіантів відповіді, від одного до п'яти. Варіанти сформовані на ґрунті таких мовних знань і навичок: «Аудіювання», «Читання», «Говоріння», «Письмо» та «Граматика». Запитання 7: «Які навички є Вашими слабкими сторонами?» має формат і варіанти відповіді на запитання, подібні до Запитання 6. 87,5% респондентів відповіли, що усне мовлення є їхньою головною перевагою, а 12,5% студентів обрали письмо як свою головну слабкість.

Запитання 8–9 вимірюють продуктивний мовний рівень студентів. «Чи брали Ви участь у конференціях протягом 2021–2022 н.р.; 2022–

2023 н.р.?» та «Чи подавали Ви статті англійською мовою до наукових фахових журналів протягом 2021–2022 н.р.; 2022–2023 н.р.?» – це запитання з множинним вибором, що передбачають наявність однієї відповіді і містять такі варіанти «Так/Ні» (Polat, 2020). 27,6% усіх студентів, які взяли участь у анонімному опитуванні, відповіли, що брали участь у міжнародних онлайн-конференціях в Україні і, отже, всі вони подали тези або статті до збірки наукових праць відповідного заходу.

Висновки. Академічний прогрес студентів та їхні відповіді в опитуванні доводять, що рівень їхнього залучення до онлайн-навчання на прикладі занять англійською мовою наукового гуртка «English for Science» залишається високим. У відкритому запитанні деякі з респондентів заперечували відчуття відриву від соціуму/студентського життя та своїх однолітків під час дистанційного навчання. Студенти впевнені, що їхня відсутність у фізичних аудиторіях компенсується участю в груповій роботі та приватних зустрічах. Представлені методи також можуть бути використані для збору даних, що дозволять удосконалити навчальні плани курсів на факультетах/інститутах університету; зможуть надати інформацію про ефективність вивчення іноземних мов серед студентів кафедри. Тому, якщо інструменти здатні виміряти рівень залученості на онлайн-заняттях, їхнє вдосконалення і використання можуть допомогти налаштувати навчальну діяльність і взаємодію зі здобувачами освіти в майбутньому.

Література:

1. Канюк О.С. Науково-педагогічні аспекти викладання англійської мови у вищій школі в умовах дистанційного навчання / О.С. Канюк // *Теорія та методика навчання (з галузей знань). Інноваційна педагогіка*. – 2022. – Вип. 47. – С. 63-67.
2. Young, S., Bruce, M.A. (2011). Classroom Community and Student Engagement in Online Courses. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 7(2), 219-230.
3. Bolliger, D. U., Inan, F. A. (2012). Development and validation of the Online Student Connectedness Scale. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 13(3), 41-65.
4. Catalano, A. J. (2018). *Measurements in Distance Education. A Compendium of Instruments, Scales, and Measures for Evaluating Online Learning*. New York, London, Routledge. Taylor & Francis Group.
5. Polat, M. (2020) Analysis of Multiple-choice versus Open-ended Questions in Language Tests According to Different Cognitive Domain Levels. *Research on Language and Social Interaction*, 14(2), 76–96.
6. Безлюдна В., Свиридчук О. Практика змішаного навчання при викладанні іноземної мови у ЗВО Великобританії / В. Безлюдна, О. Свиридчук // *International Science Journal of Education & Linguistics*. – 2022. – Т.2, Вип. 2. С. 86-92.
7. English Language Levels (CEFR). (2022). Tracktest. Retrieved from <https://tracktest.eu/english-levels-cefr/>

References:

1. Kaniuk, O.S. (2022). Naukovo-pedahohichni aspekty vykladanna anhliiskoi movy u vyshchii shkoli v umovakh dystantsiinoho navchannia [Scientific and Pedagogical Aspects of English Language Teaching in Higher Education in the Conditions of Distance Learning]. *Teoriia ta metodyka navchannia (z haluzei znan). Innovatsiina pedahohika*, 47, 63-67 [in Ukrainian].
2. Young, S., Bruce, M.A. (2011). Classroom Community and Student Engagement in Online Courses. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 7(2), 219-230.
3. Bolliger, D. U., Inan, F. A. (2012). Development and validation of the Online Student Connectedness Scale. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 13(3), 41-65.
4. Catalano, A. J. (2018). *Measurements in Distance Education. A Compendium of Instruments, Scales, and Measures for Evaluating Online Learning*. New York, London, Routledge. Taylor & Francis Group.
5. Polat, M. (2020) Analysis of Multiple-choice versus Open-ended Questions in Language Tests According to Different Cognitive Domain Levels. *Research on Language and Social Interaction*, 14(2), 76–96.
6. Bezliudna, V., Svyrydiuk, O. (2023). Praktyka zmishanoho navchannia pry vykladanni inozemnoi movy u ZVO Velykobrytanii [The practice of blended learning in teaching a foreign language in universities in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland]. *International Science Journal of Education & Linguistics*, 2(1), 86–92 [in Ukrainian].
7. English Language Levels (CEFR). (2022). Tracktest. Retrieved from <https://tracktest.eu/english-levels-cefr/>

Журнал

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 11(17) 2023

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.